

STROŠKI

1. VRSTE STROŠKOV

V računovodstvu poznamo:

- **nabavne stroške** - nastajajo pri nabavi blaga, materiala in povečujejo njuno nabavno vrednost (ČKV + NS brez DDV=NV)
- **poslovne stroške**

POSLOVNI STROŠKI

V poslovanju podjetij se sredstva, ki jih uporabljamo lahko:

- **popolnoma porabijo** in se **preoblikujejo** v drugo obliko (iz materiala dobimo proizvode)
- **le delno obrabijo** ali amortizirajo (npr. stroji se pri proizvodnji proizvodov obrabijo ali amortizirajo).

Stroški pomenijo cenovno izraženi potroški dejavnikov, ki sodelujejo v poslovnem procesu. **POTROŠKE** moramo pomnožiti z določenimi **CENAMI**, da se s pomočjo EUR spremenijo v STROŠKE.

PRIMER: Prejeli smo račun dobavitelja za porabljeno elektriko, na osnovi porabe v mesecu avgustu 2023 in sicer 2600 KW po €/KW. (glede cene se pozanimaj na spletni strani).

CENA: EUR/KW	POTROŠEK: 2600 KW	STROŠEK: x 2600 =€
---------------------------	--------------------------	---------------------------------------

1.2. VRSTE POSLOVNIH STROŠKOV

Nahajajo se v razredu **4 – Stroški**. Slovenski računovodski standardi razčlenjujejo stroške po naravnih vrstah v naslednje skupine:

- STROŠI MATERIALA** so tisti, ki nastajajo s porabo osnovnega, pomožnega materiala, nadomestnih delov, drobnega inventarja, režijskega materiala, predstavljajo tudi stroške kala, loma itd. **(SRS-14)**
- STROŠKI STORITEV** zajemajo stroške vzdrževanja, sejmskih storitev, reklamnih storitev, reprezentance, zavarovalnih premij, bančnih storitev, stroški pogodb o delu, pogodbe o avtorskih honorarjih itd. **(SRS-14)**
- STROŠKI AMORTIZACIJE** pomenijo prenašanje vrednosti obrabe opredmetenih osnovnih sredstev in dolgoročnih neopredmetenih sredstev na proizvod. **(SRS-13)**
- STROŠKI DELA IN STROŠKI POVRAČIL** sestavljajo plače, nadomestila plač, dajatve, odpravnine, jubilejne nagrade, bonitete, itd. **(SRS-15)**.
- DRUGI STROŠKI**

1.3 KNJIŽENJE STROŠKOV:

STROŠKE VEDNO KNJIŽIMO NA **DEBET** ALI **V BREME** KONTA STROŠKOV.

Primer 1: Plačali smo stroške plačilnega prometa 100,00 € iz TRR.

1.4 PRENOS STROŠKOV

Vsi stroški so evidentirani na ustreznih kontih. Pazili smo, da smo si zapomnili, katere stroške bomo prenašali med poslovne učinke in katere takoj med odhodke.

Skupina 49 pa je namenjena ravno temu prenosu. Tako tu poznamo dva konta:

Kotno 490 – Prenos stroškov v zaloge

Konto 491 – Prenos stroškov neposredno v odhodke

1.4.1 PRENOS STROŠKOV V ZALOGHE

Prek tega konta (na kredit) in na debet konta 600 – nedokončana proizvodnja prenašamo v zaloge tisti del stroškov, po katerih vrednotimo zaloge proizvodov in nedokončane proizvodnje.

1.4.2 PRENOS STROŠKOV NEPOSREDNO V ODHODKE

Prek tega konta prenesemo v odhodke v razred 7 vse ostale stroške, ki so nam ostali do prenosa stroškov prek konta 491.

Po prenosu stroškov pa nas v razredu 4 čaka še zadnje opravilo, to je zapiranje njegovih posamičnih kontov s knjižbami na debet kontov 490 in 491. Tako noben konto razreda 4 ne izkazuje stanja.

Primer:

1. Povečaj proizvodnjo za vse nastale stroške. (Prenesi stroške na zalogo nedokončanih izdelkov.)
2. Proizvodnja je končana, skladišči proizvode kot zalogo proizvodov.

Ime gospodarske družbe: _____

Sedež gospodarske družbe: _____

STATISTIČNI PODATKI STROŠKOV

za obdobje od: _____

Skupina kontov	Postavka	Znesek	delež stroškov
R- 4	STROŠKI		
40	I. Stroški materiala		
400	Stroški materiala		
402	Stroški energije		
404	Odpis drobnega inventarja		
405	Popisne razlike pri materialu in drob.inventarju		
406	Stroški pisarniškega mat.in strok.literature		
407	Drugi stroški materiala		
41	II. Stroški storitev		
411	Stroški transportnih storitev		
412	Stroški vzdrževanja opredmetenih osnov.sred.		
413	Najemnine		
414	Povračila stroškov zaposlenim v zvezi z delom		
415	Plačilni promet, bančne storitve, zavarov.prem.		
416	Stroški intelektualnih in osebnih storitev		
417	Stroški sejmov, reklam in reprezentance		
418	Pogodbe o delu, avtorski honorarji, sejnine...		
419	Stroški drugih storitev		
43	III. Amortizacija		
430	Amortizacija neopredmetenih OS		
431	Amortizacija zgradb		
432	Amortizacija opreme		
47	IV. Stroški dela		
470	Plače zaposlencev		
471	Nadomestila plač zaposlencev		
472	Stroški dodatnega pokojninskega zavarov.		
473	Stroški prehrane,prevoza na delo..., bonitete		
474	Delodajalčevi prispevki od plač, nadomestil...		
475	Druge delodajalčeve dajatve od plač, nadom. ...		
476	Nagrade vajencem skupaj z dajatvami		
48	V. Drugi stroški		
480	Dajatve, ki niso odvisne od stroškov dela ali ...		
481	Izdatki za varstvo okolja		
482	Nagrade dijakom in študentom na delov.praksi		
483	Štipendije dijakom in študentom		
489	Ostali stroški		

V Kopru, _____

Obrazec sestavil: _____

2. DAVEK NA DODANO VREDNOST

Knjigovodstvo zavezancev za DDV obravnavata zakon o davku na dodano vrednost in pravilnik o izvajanju zakona o davku na dodano vrednost.

Davčni zavezanec je vsaka oseba, ki na ozemlju Slovenije opravlja neko dejavnost. Plačuje se sproti, na vseh stopnjah prometa blaga in storitev. DDV temelji na **RAČUNIH**.

Zavezanci **poračunajo** obračunani izstopni DDV z vstopnim DDV-jem.

Isti račun, na katerem je obračunan DDV, za prodajalca pomeni obveznost do države iz DDV, za kupca pa terjatev do države iz DDV.

2.1 VRSTE DDV

- **Vstopni DDV** – predstavlja terjatev do države na kontu **160**. Ta se pojavi pri prejetih računih.
- **Izstopni DDV** – predstavlja obveznost do države na kontu **260**. Ta se pojavi pri izdanih računih.

DDV se obračuna od davčne osnove po predpisani stopnji. Poznamo dve temeljni **davčni stopnji**:

Splošna davčna stopnja	<u>22 %</u>
Znižana davčna stopnja	<u>9,5 % in 5 %</u>

Davčna oprostitve:

- **Prava oz. 0 % davčna stopnja** (ta velja takrat, ko davčni zavezanec ne izgubi pravice poračuna vstopnega davka – izvoz.)
- **Neprava** (tiste, pri katerih davčni zavezanec izgubi pravico do poračuna vstopnega davka – zavodi itd.)

2.2 DAVČNA OSNOVA

Je lahko različna. Osnova je lahko:

1. **Pri nabavi** je davčna osnova **čista kupna cena** blaga in storitev
2. **Pri prodaji** je davčna osnova **prodajna cena** blaga in storite

2.3 IZRAČUN DDV

Podjetnik loči dva DDV-ja:

- pri nabavi vstopni DDV, ki je na prejetem računu,
- pri prodaji izstopni DDV, ki je na izdanem računu,

VAJA 5 - izračun DDV-ja

Prejeli smo račun za nabavljen računalnik, račun dobavitelja znaša 2.160,00 €, **obračunaj še** 22 % DDV.

ČKV računalnika = _____ €
% vstopni DDV= _____ €
Račun dobavitelja z DDV znaša = _____ €

VAJA 6 - izračun DDV-ja

Prejeli smo račun za nabavljen material, račun dobavitelja znaša 382,54 €, **obračunaj še** 9,5 % DDV.

ČKV materiala = _____ €
% vstopni DDV= _____ €
Račun dobavitelja z DDV znaša = _____ €

VAJA 7 - izračun DDV-ja

Prejeli smo račun za nabavljen traktor, račun dobavitelja znaša **z vračunanim** 22 % DDV 38.432,39 €,

ČKV traktorja = _____ €
% vstopni DDV= _____ €
Račun dobavitelja z DDV znaša = _____ €

VAJA 8 - izračun DDV-ja

Prejeli smo račun za nabavljeno blago, račun dobavitelja znaša **z vračunanim** 9,5 % DDV 5.424,57 €,

ČKV trgovskega blaga = _____ €
% vstopni DDV= _____ €
Račun dobavitelja z DDV znaša = _____ €

VAJA 9 - obkroži pravilen odgovor in izračunaj vrednost DDV-ja.

1. Prodali smo blago kupcu, izdan račun **z vračunanim** 9,5 % izstopnim DDV 504,85 €,

Vstopni / Izstopni DDV znaša : _____

2. Nabavili smo opremo, račun dobavitelja znaša z vračunanim 22 % DDV 43.210,98 €.

Vstopni / Izstopni DDV znaša : _____

3. Prodali smo proizvode kupcu, prodajna cena znaša 340,00 €, obračunaj še 22 % DDV.

Vstopni / Izstopni DDV znaša : _____

4. Vstopni DDV se računa od čiste kupne cene / prodajne cene .

5. Izstopni DDV se računa od kupne cene z DDV / čiste kupne cene / prodajne cene

6. Vstopni DDV je naveden na izdanem računu / prejetem računu.

izstopni DDV je zapisan na prejetem računu / izdanem računu in knjižen na konto 160 / 260.

Ime gospodarske družbe: _____

Sedež gospodarske družbe: _____

STATISTIČNI PODATKI STROŠKOV

za obdobje od: _____

Skupina kontov	Postavka	Znesek	delež stroškov
R- 4	STROŠKI		
40	I. Stroški materiala		
400	Stroški materiala		
402	Stroški energije		
404	Odpis drobnega inventarja		
405	Popisne razlike pri materialu in drob.inventarju		
406	Stroški pisarniškega mat.in strok.literature		
407	Drugi stroški materiala		
41	II. Stroški storitev		
411	Stroški transportnih storitev		
412	Stroški vzdrževanja opredmetenih osnov.sred.		
413	Najemnine		
414	Povračila stroškov zaposlenim v zvezi z delom		
415	Plačilni promet, bančne storitve, zavarov.prem.		
416	Stroški intelektualnih in osebnih storitev		
417	Stroški sejmov, reklam in reprezentance		
418	Pogodbe o delu, avtorski honorarji, sejnine...		
419	Stroški drugih storitev		
43	III. Amortizacija		
430	Amortizacija neopredmetenih OS		
431	Amortizacija zgradb		
432	Amortizacija opreme		
47	IV. Stroški dela		
470	Plače zaposlencev		
471	Nadomestila plač zaposlencev		
472	Stroški dodatnega pokojninskega zavarov.		
473	Stroški prehrane,prevoza na delo..., bonitete		
474	Delodajalčevi prispevki od plač, nadomestil...		
475	Druge delodajalčeve dajatve od plač, nadom. ...		
476	Nagrade vajencem skupaj z dajatvami		
48	V. Drugi stroški		
480	Dajatve, ki niso odvisne od stroškov dela ali ...		
481	Izdatki za varstvo okolja		
482	Nagrade dijakom in študentom na delov.praksi		
483	Štipendije dijakom in študentom		
489	Ostali stroški		

V Kopru, _____

Obrazec sestavil: _____

3. STROŠKI AMORTIZACIJE

Amortizacija se računa od nabavne vrednosti SS. Nabavna vrednost (NV) je sestavljena iz kupne vrednosti SS in vseh stroškov, ki so nastali z nabavo SS. SS se začne amortizirati v naslednjem mesecu po aktiviranju. (* SS = stalno sredstvo-dolgoročno sredstvo)

Poznamo dve metodi amortiziranja:

- a) **časovna metoda** – upošteva čas uporabe SS. Določi se amortizacijska stopnja in s pomočjo amortizacijske stopnje letna amortizacija.

Amortizacijska stopnja = $100\% : \text{število let uporabe SS}$

Letna amortizacija = $NV \times \text{amortizacijska stopnja}$

- b) **funkcionalna metoda** – upošteva predvideno število uporab SS. Določi se amortizacija na eno uporabo in s pomočjo le-te, letna amortizacija glede na dejansko uporabo.

Amortizacija na eno uporabo = $NV : \text{načrtovano število uporab}$

Amortizacija v obdobju = $\text{dejansko število uporab v obdobju} \times \text{amortizacija na eno uporabo}$

Amortizacijsko stopnjo izračunamo za vsako sredstvo posebej in tudi obračun se sestavi za vsako sredstvo. Skupinsko obračunamo amortizacijo lahko le pri drobnem inventarju kot SS.

VAJA 13: Izračun stroška amortizacije:

Pri nabavi stroja znaša čista kupna cena 18.000,00 € in stroški nabave stroja brez DDV 700,00 €. Določite nabavno vrednost opreme. Pričakujejo, da bodo z opremo proizvedli 250.000 kosov proizvodov. Stroj je januarja proizvedel 5.000 kosov, februarja 1.000 kosov. Marca je bil v popravilu.

1. Izračunajte nabavno vrednost opreme (NV).
2. Izračunajte amortizacijo za 1. četrletje po **časovni metodi**, če je življenjska doba stroja 5 let.
3. Izračunajte amortizacijo za 1. četrletje po **funkcionalni metodi**.

VAJA 14:

a.) Izračunaj amortizacijo računalnika za eno leto, če je nabavna vrednost računalnika 2.659,00 €, amortizacijska stopnja je 50 %.

b.) Izračunaj amortizacijo zgradbe za 2 meseca, če je nabavna vrednost zgradbe 1.230.540,00 €, amortizacijska stopnja je 1,5 %.

c.) Izračunaj amortizacijo skladišča za en mesec, če je nabavna vrednost skladišča 654.980,00. Življenjska doba skladišča je 80 let.

Amortizacijska stopnja = _____

Amortizacija skladišča = _____

č.) Nabavili smo stroj, račun dobavitelja znaša z vračunanim 22 % DDV 21.300,00 €. Prejet račun za prevoz stroja znaša z vračunanim 22 % DDV 289,00 €.

Izračunaj nabavno vrednost stroja in obračunaj amortizacijo za 1 mesec, če je življenjska doba stroja 5 let.

d.) Sestavi amortizacijski načrt za nabavljen stroj – glej primer zgoraj.

Leto	Amortizacijska osnova	Amortizacijska stopnja	Odpisana vrednost	Neodpisana vrednost
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
		100%		

